

Bij Amazon betaal je dubbel: met geld en met je data

Stichting Data Bescherming Nederland klaagt Amazon aan voor massale privacy schendingen en eist schadevergoeding voor iedere Amazon-accounthouder.

Amsterdam 27 juni 2023 – Techgigant Amazon verzamelt en verwerkt op grote schaal de persoonsgegevens van Nederlandse consumenten. Dat doet Amazon op illegale wijze en hiermee schendt het bedrijf het privacy-, dataprotectie en consumentenrecht. Stichting Data Bescherming Nederland (SDBN) wil dat Amazon hier direct mee stopt en eist een schadevergoeding voor alle Nederlandse Amazon accounthouders. Iedere Nederlander met een Amazon account kan de zaak van SDBN steunen.

Amazon is de grootste online retailer in de wereld maar is de afgelopen jaren vooral uitgegroeid tot een data-gedreven bedrijf. Zonder dat gebruikers van Amazon het weten verzamelt het bedrijf ook buiten haar platform op grote schaal persoonsgegevens. Amazon stelt daarmee profielen op waar in de online advertentie industrie grof geld mee wordt verdiend. Voorzitter van SDBN Anouk Ruhaak: *“Amazon heeft het imago van een webwinkel, maar de accounthouders van Amazon zijn inmiddels haar belangrijkste en meest winstgevendende product. Amazon exploiteert de consument op onacceptabele wijze. Dat moet onmiddellijk stoppen.”*

Heimelijk data-slurpen

Amazon vergaart niet alleen persoonsgegevens via haar eigen platforms. Uit onderzoek van SDBN blijkt dat Amazon ook buiten haar eigen websites het surfgedrag van accounthouders volgt. Amazon plaatst op illegale wijze tracking cookies en volgt de handel en wandel van accounthouders op honderden in Nederland veelgebruikte websites. Vaak worden cookies zelfs geplaatst ondanks dat de toestemming wordt geweigerd. Dat gebeurt bijvoorbeeld op populaire websites als voetbal.nl, beaumonde.nl en geenstijl en alle Amazon-websites. In andere gevallen worden Amazon-cookies geplaatst zonder dat de toestemming geldig is, zoals bij Tripadvisor, Autotrack en Funda. Tenslotte verzamelt Amazon ook gegevens via vele apps van derden.

Op deze manier slurpt het concern een ongekende hoeveelheid persoonsgegevens op waarmee het steeds meer gedetailleerde profielen van haar accounthouders kan maken. Deze profielen zet Amazon in bij de verkoop van online advertenties aan adverteerders.

Inmiddels is Amazon na Google en Meta de belangrijkste speler op de wereldmarkt voor online advertenties. Opvallend is dat Google en Meta in principe gratis diensten zijn. Diensten waarbij de gebruiker wellicht iets sneller bewust is (ongewild) onderdeel te zijn van een verdienmodel. Amazon is helemaal geen gratis dienst maar een gewone online winkel, waar je betaalt voor je spullen. En dus ook met je data. Zo betaal je bij Amazon dubbel.

Wat is er allemaal mis bij Amazon?

Amazon handelt in strijd met de beginselen en doelstellingen van Europese Privacywetgeving die ook in Nederland van kracht is. Amazon verzamelt grote hoeveelheden persoonsgegevens zonder geldige grondslag en zonder geïnformeerde toestemming van haar accounthouders. Als Amazon om inzage wordt gevraagd, verzwijgt het bedrijf veel van de verwerkte gegevens. Amazon verscheept de verzamelde persoonsgegevens naar de VS zonder de daarvoor vereiste waarborgen. Tenslotte worden door Amazon verwerkte persoonsgegevens niet veilig bewaard. Personeel van Amazon kan veel te gemakkelijk data inzien. Dit heeft de afgelopen jaren al tot tal van grote *hacks* en datalekken geleid. Zo circuleren persoonlijke gegevens van accounthouders inmiddels ook op grote schaal op het Darkweb.

Ruhaak: *“De praktijken van Amazon maken inbreuk op de fundamentele rechten van naar schatting vijf miljoen Nederlanders die de afgelopen jaren een Amazon account hebben aangemaakt. Zij worden beïnvloed, geëxploiteerd en aan allerlei risico’s blootgesteld zonder dat zij dit weten. Amazon stelt zo winstbejag boven de belangen van haar klanten. Zij verdient daar wereldwijd jaarlijks miljarden mee.”*

Miljoenenboetes

Amazon is al meerdere malen beboet voor de vele privacy schendingen. Zo heeft de Luxemburgse privacywaakhond Commission Nationale de la Protection des Données (CNPD) in de zomer van 2021 een

recordboete van € 746 miljoen opgelegd, omdat de verwerking van persoonsgegevens door Amazon niet in overeenstemming was met de AVG. Ook de Franse CNIL heeft Amazon in 2020 tot een boete van € 35 miljoen veroordeeld.

Tot op heden zijn deze boetes voor Amazon geen reden om haar onrechtmatige praktijken te staken. Daarom is het nodig dat ook accounthouders zelf in actie komen. SDBN doet dat namens de Nederlandse gedupeerden. Een massaclaim is ook in het belang van de maatschappij als geheel omdat Amazon zich onvoldoende laat sturen door handhavingsautoriteiten en opgelegde boetes.

Stoppen en schadevergoeding

SDBN heeft Amazon uitgenodigd om in gesprek te gaan om tot een redelijke oplossing te komen, waarbij Amazon zich vanaf nu aan de wet gaat houden en de Nederlandse accounthouders een schadevergoeding krijgen. Mocht Amazon daar niet toe bereid zijn, dan zal SDBN namens haar achterban een collectieve rechtszaak beginnen om dit af te dwingen. Bij andere individuele zaken waarin privacy rechten geschonden zijn legde de rechter tussen de € 250,- en € 2000,- euro schadevergoeding per persoon op.

Doe mee en steun de zaak tegen Amazon

SDBN komt in deze zaak op voor alle personen in Nederland, die in de periode vanaf 25 mei 2018 (de dag waarop de AVG in werking is getreden), een account hebben (gehad) op een Amazon dienst (zoals de webwinkel, Prime video of Twitch). Amazon gebruikers kunnen zich gratis bij Stichting Data Bescherming Nederland aanmelden via www.stichtingdatabescherming.nl/ of jestaattekoop.nl/.

Over SDBN

Stichting Data Bescherming Nederland is opgericht in december 2021. SDBN is een Nederlandse non-profit stichting die zich inzet voor een wereld waarin het recht op bescherming van privacy en van persoonsgegevens van individuen door bedrijven worden gerespecteerd. Naast deze zaak tegen Amazon werkt SDBN op dit moment aan een rechtszaak tegen Twitter / Mopub en heeft nog andere zaken in voorbereiding.

----- einde bericht -----

Niet voor publicatie

Neem voor meer informatie of het maken van een interview afspraak met Anouk Ruhaak, de voorzitter van SDBN, of ambassadeur Julia Jansen contact op met Michel Langendijk, persvoorlichter van SDBN via 06 – 4096 3010 en pers@stichtingdatabescherming.nl.

Anouk Ruhaak is de voorzitter van Stichting Data Bescherming Nederland en is privacy specialist en -activist. Voorheen werkte ze bij de Mozilla Foundation. Ze werkt in Canada en is van 21 juni t/m 1 juli 2023 in Nederland.

Julia Jansen is kunstenaar en onderzoeker en zet zich al jaren in voor privacy en databescherming. Julia is ambassadeur van SDBN. Naast Anouk is Julia beschikbaar als woordvoerder.